

Livsviktige nyanser om aktiv dødshjelp

Døende pasienter som er positive til eutanasi og legeassistert selvmord ønsker ikke nødvendigvis dette for seg selv. Og et ønske er ikke det samme som en forespørsel.

I en kvalitativ studie publisert i tidsskriftet *Palliative Medicine* har de fem norske forskerne Jon Håvard Loge, Stein Kaasa, Lars Johan Materstvedt, Sissel Johansen og Jacob Chr. Hølen sett på hvordan alvorlig syke kreftpasienter vurderer spørsmålet om aktiv dødshjelp. I studien ble 18 inneliggende pasienter ved Seksjon lindrende behandling, St. Olavs hospital intervjuet. Pasientene var i alderen 38–83 år, hadde hatt diagnosen i alt fra to måneder til åtte år og hadde kort forventet levetid. Under intervjuet ble ord som «drepe» og «selvmord» unngått.

– Et interessant, og etter det vi kjenner til, nytt funn, er det klare skillet mellom holdning, ønske og forespørsel i forhold til eutanasi og legeassistert selvmord, skriver forfatterne.

De fleste pasientene hadde en positiv holdning til eutanasi, men ønsket det ikke for sin egen del på intervjutidspunktet. Et viktig funn var også at frykten for fremtidig smerte og forringet livskvalitet, men ikke smerteopplevelsen i øyeblikket, var den vanligste bakgrunnen for en positiv holdning til eutanasi eller legeassistert selvmord en gang i fremtiden. Ingen uttrykte ønske om aktiv dødshjelp.

– Nei, ikke i dag. Men for noen dager siden hadde jeg kanskje hatt en annen mening, var ett av svarene.

– Slik jeg føler meg akkurat nå ønsker jeg

å leve en dag eller to til. Men når man blir sykere igjen..., var et annet.

Smerte var også viktig når det gjaldt pasientens opplevelse av livskvalitet og håp for fremtiden.

Pasientene hadde et ambivalent forhold til eutanasi. De svarte «både ja og nei» og kunne til og med endre syn under selve intervjuet. Ønsket om å dø var en «siste-utvei»-tenkning, og tyder på at ønsket mer representerer en mestringsstrategi enn et reelt ønske.

Forfatterne mener studien understreker viktigheten av tydelig kommunikasjon mellom lege og pasient, og at helsepersonell behersker kommunikasjon om så krevende temaer. Forhastede konklusjoner om hva pasienten mener om eutanasi kan få alvorlige konsekvenser.

– Funnene passer godt med ferske internasjonale studier som påpeker de klare likhetene mellom eutanasi og selvmord. Likhetene omfatter både depresjon som underliggende årsak og ambivalensen som ledsager både ønsker om eutanasi og tanker eller planer om å begå selvmord, sier professor Jon Håvard Loge til *Tidsskriftet*.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/9489

Eline Feiring

eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Overraskende effekt av fedmeoperasjon

Mange pasienter som ble operert med jejunioleal bypass for sykelig overvekt på 1970-tallet har hatt varig vekttap, fått bedre livskvalitet og lavere risiko for hjerte- og karsykdom. Dette til tross for flere plagsomme bivirkninger som illeluktende luft og avføring, diaré og nyresteinsanfall, konkluderer overlege Villy Våge ved Førde sentralsjukehus i sin doktoravhandling. Av 36 pasienter var 28 i live 25 år eller mer etter operasjonen. Ti fikk lagt den utkoblede tynntarmen tilbake og fem av disse var døde.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/9477

HPV-vaksine mot livmorhalskreft

En ny HPV-vaksine mot livmorhalskreft har vist seg svært så effektiv. Den er utprøvd på over 6 000 kvinner fra en rekke land, deriblant Norge, og ser ut til å hindre infeksjon av to typer humant papillomavirus, HPV 16 og HPV 18, som kan føre til livmorhalskreft. Ingen av kvinnene i intervensjonsgruppen hadde fått celleforandringer, livmorhalskreft eller forstadier til denne krefttypen to år etter at de hadde tatt vaksinen. Blant kvinnene i kontrollgruppen ble det gjort slike funn hos 21.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/9420

mulig, og bruke fenoksymetylpenicillin i alle tilfeller hvor det er forsvarlig. Pasienter som har infeksjoner med beta-laktamaseproduserende stafylokokker kan alternativt behandles med erytromycin, kefaleksin eller klindamycin. Hvis du som allmennlege er i tvil bør du be om råd fra en relevant spesialist.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/9450

Gaustad sykehus 150 år

Landets første psykiatriske sykehus, Gaustad asyl, ble åpnet i 1855 og feirer 150 år i år. I 1985 ble Gaustad sykehus overført til Oslo kommune, og i 1996 ble det knyttet til Aker sykehus. I dag er Gaustad en del av Klinikk for

psykisk helse og Aker universitetssykehus, og ledes av klinikkjef Ellen Hagemo. På tidligere Gaustad sykehus ligger klinikkens administrasjon og avdelinger for allmennpsykiatri, alderspsykiatri og sikkerhetspsykiatri. Administrasjonen for avdeling for rusbehandling ligger også på Gaustad.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/9450

Høy fødselsvekt kan gi senere overvekt

Spedbarn med høyere kroppsmasseindeks, som ble ansett som overvektige, og de som la på seg raskest i løpet av sitt første og andre leveår hadde signifikant større risiko for å bli

overvektig i løpet av barndom, ungdomsår og i voksen alder i forhold til andre spedbarn. Det viser en metaanalyse publisert i *BMJ*. Forskerne mener at faktorer før eller under mors svangerskap som kan påvirke barnets vekst trolig påvirker risikoen for overvekt.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/9471